

CHAPTER «STATE ADMINISTRATION»

IMPLEMENTATION OF EU INITIATIVES IN THE CONTEXT OF STATE POLICY ON THE DE-OCCUPATION, REINTEGRATION AND RECOVERY OF TERRITORIES

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІНІЦІАТИВ ЄС ЩОДО РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ДЕОКУПАЦІЇ, РЕІНТЕГРАЦІЇ І ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІЙ

Vita Bondar¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-602-7-19>

Abstract. Russia's full-scale aggression against Ukraine since February 2022 has necessitated unprecedented international support for territorial recovery. The European Union emerged as Ukraine's primary partner, developing comprehensive assistance mechanisms specifically adapted to wartime reconstruction challenges. *The Purpose of the paper is to* analyzes the mechanisms of implementing European Union initiatives into Ukraine's state policy regarding deoccupation, reintegration, and territorial recovery during 2022-2025. The research examines how EU support instruments have been adapted to wartime conditions and integrated into national reconstruction strategies following Russia's full-scale aggression. *Methodology of the research* employs systematic analysis, institutional analysis, and comparative methods to examine EU support as an integrated system. The empirical foundation comprises official EU and Ukrainian documents, program implementation reports, and statistical data from European institutions. *Results of the study* reveals that EU support

¹ Senior Lecturer at the Department of Management and Public Administration, Vinnytsia Institute of Trade and Economics, Ukraine;
Postgraduate Student,
State University of Trade and Economics, Ukraine

has evolved into a three-tier system comprising financial mechanisms, operational programs, and coordination instruments. Financial mechanisms include the €50 billion Ukraine Facility (2024-2027), NDICI «Global Europe» RescEU, European Peace Facility, and URTF. Operational programs demonstrate concrete implementation: EU4Recovery supports community restoration, EU4ResilientRegions targets eastern regions with €10 million funding, EUMAM has trained approximately 80,000 Ukrainian servicemembers, and EUAM established training capacity for 40,000 law enforcement personnel for liberated territories. Coordination mechanisms, particularly the Ukraine Donor Coordination Platform and Ukraine Investment Framework, prevent duplication and maximize assistance effectiveness. The research demonstrates that successful implementation depends on synergy between all three instrument categories. *Practical implications.* The findings provide insights into international assistance coordination under crisis conditions. The study identifies key factors enabling successful implementation including adaptive legal frameworks, multi-donor coordination platforms, and integration of crisis response with reconstruction planning. The analysis reveals practical challenges including security constraints in frontline regions and varying administrative capacities among territorial communities. *Value/Originality.* This represents the first comprehensive systematic analysis of EU initiatives specifically adapted to support territorial recovery in active conflict conditions. The functional categorization of EU instruments provides a novel analytical framework for understanding complex international assistance architectures. The research fills a gap in academic literature by analyzing real-time adaptation of international support mechanisms to wartime conditions while maintaining strategic reconstruction objectives.

1. Вступ

Повномасштабна агресія російської федерації проти України з лютого 2022 року актуалізувала питання деокупації, реінтеграції та відновлення територій. Масштабні руйнування критичної інфраструктури, переміщення мільйонів громадян та необхідність забезпечення життєдіяльності постраждалого населення поставили перед державою безпрецедентні виклики у сфері територіал управління.

Європейський Союз, ставши головним донором України, запровадив комплекс спеціалізованих фінансових та операційних інструментів для підтримки цих процесів. Отримання Україною статусу кандидата на членство в ЄС у червні 2022 року актуалізувало питання гармонізації національних підходів до відновлення територій з європейськими стандартами та практиками.

Новизна дослідження полягає у систематизації ініціатив ЄС за функціональними категоріями та аналізі їхньої адаптації до умов воєнного стану. Вперше комплексно досліджується інтеграція європейських стандартів у національну систему територіального відновлення України в умовах активного конфлікту.

Мета дослідження – аналіз механізмів імплементації ініціатив ЄС у державну політику України щодо деокупації, реінтеграції та відновлення територій у період 2022-2025 років.

Завдання: систематизувати інструменти підтримки ЄС за функціональними категоріями; розкрити процеси інтеграції європейських ініціатив у національні програми відновлення; виявити виклики імплементації в умовах воєнного стану; оцінити ефективність координаційних механізмів між ЄС та Україною.

Методологічну основу складає комплекс підходів: системний підхід для розгляду європейської підтримки як цілісної архітектури, інституційний аналіз для дослідження взаємодії між європейськими та українськими інституціями, порівняльний метод для оцінки ефективності різних інструментів.

Емпірична база – офіційні документи ЄС та України, звіти про реалізацію програм, статистичні дані європейських інституцій, аналітичні матеріали міжнародних організацій.

2. Інструменти ЄС для підтримки України

Після повномасштабної агресії російської федерації у лютому 2022 року Європейський Союз суттєво розширив та систематизував свою підтримку України у сфері деокупації, реінтеграції та відновлення територій. Відповідь ЄС характеризується комплексним підходом, що поєднує різноманітні за своєю природою та функціями інструменти допомоги, які доповнюють один одного та забезпечують

системність впливу. Усі ініціативи можна класифікувати за функціональною роллю у відновленні України:

1. Фінансові механізми – основа підтримки, визначають джерела, обсяги та умови коштів (Ukraine Facility, NDICI, RescEU, European Peace Facility, URTF).

2. Операційні програми – практична реалізація політики ЄС на місцях через роботу з інституціями, громадами та населенням (EU4Recovery, EU4ResilientRegions, EUMAM, EUAM).

3. Координаційні механізми – узгодження дій донорів, синхронізація допомоги з національними пріоритетами, оптимізація ресурсів (Ukraine Donor Coordination Platform, Ukraine Investment Framework).

Координаційні механізми забезпечують узгодженість дій між різними донорами, синхронізацію міжнародної допомоги з національними пріоритетами України та оптимізацію використання ресурсів. Ukraine Donor Coordination Platform та Ukraine Investment Framework виконують ключову роль у запобіганні дублюванню зусиль та максимізації ефекту від міжнародної підтримки.

Така трирівнева структура демонструє еволюцію підходів ЄС: від швидкого реагування на кризу до комплексної системи довгострокового відновлення, поєднуючи оперативність із стратегічним плануванням. Аналіз цих категорій дозволяє оцінити внесок ЄС у реалізацію державної політики України у сфері деокупації, реінтеграції та відновлення територій.

2.1. Фінансові механізми

Фінансові механізми Європейського Союзу відіграють ключову роль у підтримці України, забезпечуючи стабільне фінансування процесів деокупації, реінтеграції та відновлення територій. Вони охоплюють як багаторічні програми макрофінансової допомоги, так і спеціалізовані інструменти кризового реагування, створюючи цілісну систему ресурсного забезпечення.

Інструмент Ukraine Facility, започаткований Європейським Союзом у 2024 році, є ключовим механізмом середньострокової підтримки України на 2024–2027 роки. Він має загальний бюджет до 50 млрд євро, з яких 17 млрд передбачено у формі грантів, а 33 млрд у вигляді кредитів. Створення цього інструменту стало відповіддю ЄС

на довгострокові виклики, пов'язані з повномасштабною агресією рф, та необхідністю забезпечити стабільну фінансову підтримку України у сферах відновлення, реформ і євроінтеграції [1].

Фінансування в межах Ukraine Facility розподілено за кількома основними напрямками. По-перше, значна частина ресурсів спрямовується на пряме бюджетне фінансування України – для забезпечення виплат заробітних плат, соціальних допомог, а також підтримки базових державних функцій, у тому числі в деокупованих і прифронтових регіонах. Це створює стабільне підґрунтя для функціонування місцевого самоврядування, органів влади, медичних і освітніх закладів. По-друге, в межах інструменту передбачено створення так званого «Українського інвестиційного каркасу», що включає гарантії та гранти, спрямовані на залучення інвестицій у відбудову інфраструктури, підтримку бізнесу, розвиток громад. Третій напрям включає технічну допомогу у впровадженні реформ, передбачених євроінтеграційним процесом, зокрема, у сферах верховенства права, належного врядування, антикорупційної політики, реформи децентралізації [2].

Особливість Ukraine Facility полягає в тому, що фінансування прив'язане до виконання Україною «Українського плану» офіційного стратегічного документа, узгодженого з Європейською Комісією, що визначає пріоритети реформ і відбудови. Це означає, що кошти надходять траншами залежно від досягнення конкретних результатів, таких як запровадження антикорупційних інструментів, розбудова інфраструктури, прозоре використання бюджетних ресурсів тощо.

Від початку 2024 року Україна вже отримала значну частину передбачених коштів – перший авансовий платіж у розмірі 4,5 млрд євро, а також подальші транші (станом на середину 2025 року – понад 19 млрд євро). Завдяки цим ресурсам, держава змогла підтримувати функціонування базових державних послуг, а також реалізовувати заходи у сфері відновлення, включно з фінансуванням ремонтів критичної інфраструктури, забезпеченням житлом ВПО, підтримкою громад у постраждалих регіонах [3].

Для України NDICI став основним джерелом довгострокового фінансування відновлення та реінтеграції територій, включаючи:

- підтримку державних органів у сфері управління регіонами;

- відновлення критичної інфраструктури (енергетика, водопостачання, житловий фонд);
- модернізацію соціальної інфраструктури (лікарні, школи);
- підтримку місцевого самоврядування та громадянського суспільства для підвищення адміністративної спроможності [4].

NDICI також передбачає систему грантів і позик, що дозволяє державам-партнерам, таким як Україна, адаптувати допомогу до конкретних регіональних потреб. Наприклад, кошти ЄС у рамках NDICI використовуються для фінансування програм EU4Recovery, URTE, а також проєктів відновлення після руйнування критичної інфраструктури під час війни [4]. Варто додати, що NDICI закладає правові механізми для контролю та моніторингу проєктів, що забезпечує прозорість та ефективність використання коштів. Це критично важливо в умовах, коли одночасно працює багато донорів, а громади та місцеві адміністрації потребують координації і підтримки для реалізації відновлювальних програм.

EU Civil Protection Mechanism (rescEU)/ Механізм цивільного захисту ЄС створений Європейським Союзом для координації дій держав-членів у випадках надзвичайних ситуацій, стихійних лих та криз, що виходять за межі національних можливостей. Механізм забезпечує оперативне реагування, мобілізацію ресурсів та координацію міжнародної допомоги, а також підтримує країни-партнери у підготовці до надзвичайних ситуацій [5]. Для України цей механізм набув особливого значення з початку повномасштабного вторгнення РФ, забезпечуючи постачання критично важливого обладнання, медичної допомоги та гуманітарних ресурсів.

В межах діяльності rescEU Україні було надано понад 8 800 генераторів, з яких 2 178 одиниць мобілізовано безпосередньо з резервів ЄС. Після підриву Каховської ГЕС у червні 2023 року було додатково передано 500 генераторів, що дозволило забезпечити стабільність енергопостачання у постраждалих регіонах. Загальна вартість цієї партії генераторів становила 16,5 млн євро. Додатково було поставлено 35 млн світлодіодних ламп, спрямованих на зменшення навантаження на енергетичну систему країни [6].

Однією з важливих складових підтримки через rescEU є медична допомога. Завдяки координації Механізму було евакуйовано понад

4 000 пацієнтів з України до 22 країн ЄС для отримання спеціалізованого лікування. Значну роль у цьому процесі відіграє медичний хаб у польському Ряшеві, який функціонує як транзитний центр, забезпечуючи пацієнтам необхідну первинну допомогу перед транспортуванням до лікарень країн ЄС [7].

Слід додати, що у квітні 2023 року Україна приєдналася до Механізму цивільного захисту ЄС як держава-учасниця. Цей статус дозволив Україні не лише отримувати допомогу від ЄС та держав-членів, а й надавати підтримку іншим країнам у разі надзвичайних ситуацій, що значно розширює можливості для взаємодії у сфері цивільного захисту [8].

Крім генераторів та медичної допомоги, через механізм rescEU Україні було доставлено понад 88 000 тонн гуманітарної допомоги, включно з продуктами харчування, медикаментами та спеціалізованим обладнанням. Загальна сума фінансової підтримки для забезпечення енергетичної безпеки та стабілізації критичної інфраструктури становить близько 2 млрд євро. Таким чином, діяльність механізму rescEU демонструє масштабну та скоординовану підтримку ЄС, спрямовану на пом'якшення наслідків війни та забезпечення функціонування критично важливої інфраструктури в Україні [8].

European Peace Facility (EPF) – це спеціальний фінансовий інструмент ЄС, створений для забезпечення країн-партнерів підтримкою у сфері безпеки та оборони. EPF був затверджений у 2021 році як окремий механізм за рамками бюджету ЄС, що дозволяє надавати фінансування для:

- закупівлі оборонного обладнання та техніки;
- проведення тренувань та навчальних програм для збройних сил;
- відновлення критично важливих об'єктів інфраструктури, пошкоджених під час конфліктів [9].

Для України EPF набув особливого значення після 2022 року, оскільки дозволив швидко реагувати на загрози безпеці та забезпечувати військову і логістичну підтримку. Програми, фінансовані через EPF, були спрямовані на відновлення боєздатності збройних сил та підвищення стабільності у прифронтових регіонах. З точки зору нормативної бази, EPF регламентує:

- правові умови використання коштів ЄС для оборони третіх країн;

- процедури контролю та моніторингу, щоб гарантувати відповідність міжнародним стандартам та прозорість витрат;
- координацію з іншими інструментами ЄС, зокрема NDICI та програмами цивільного захисту, для інтеграції гуманітарної та безпекової допомоги [9].

EPF відіграє також важливу роль у комплексному підході до стабілізації України, оскільки поєднує військову та цивільну підтримку, що дозволяє органам влади планувати відновлення територій не лише у сфері інфраструктури, а й безпеки. Зокрема, кошти EPF використовуються для ремонту або модернізації об'єктів критичної інфраструктури, які мають стратегічне значення для енергопостачання та водопостачання, що є важливою складовою післявоєнного відновлення.

Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund (URTF) / Фонд відновлення, реконструкції та реформ України є багатостороннім інструментом, створеним Світовим банком у грудні 2022 року для підтримки України в умовах війни. Основною метою фонду є мобілізація фінансових ресурсів для забезпечення невідкладної допомоги, відновлення критичної інфраструктури, реформування державних установ та сприяння сталому розвитку країни [10].

URTF функціонує як гнучка платформа, що дозволяє ефективно спрямовувати грантові кошти на найбільш нагальні потреби, визначені урядом України. Фонд підтримує широкий спектр проєктів, включаючи відновлення енергетичної інфраструктури, ремонт житла, розвиток аграрного сектору, реформування системи охорони здоров'я та освіти, а також зміцнення державного управління. Зокрема, URTF фінансує такі ініціативи, як програми HOPE (відновлення житла), ARISE (підтримка сільського господарства), LEARN (освітні реформи) та THRIVE (реформи охорони здоров'я) [11].

Станом на серпень 2025 року до фонду було залучено понад \$2,4 млрд від донорів, з яких \$2 млрд вже спрямовано на реалізацію проєктів, а \$1,3 млрд було виплачено. Ці інвестиції дозволили залучити додаткові \$6,2 млрд через проєкти Світового банку, що охоплюють понад 20 млн українців, з яких 10,2 млн – жінки [12].

Керівництво фондом здійснюється через Раду партнерства, до складу якої входять представники донорських країн, Світового банку

та уряду України. Ця структура забезпечує стратегічне спрямування діяльності фонду та ефективну координацію зусиль усіх учасників. Отож, URTF є важливим елементом міжнародної підтримки України, сприяючи не лише відновленню після війни, але й реалізації необхідних реформ для інтеграції країни в європейські структури.

Отже, фінансові механізми ЄС формують основу партнерської підтримки України, забезпечуючи реалізацію стратегічних завдань у відновленні та розвитку. Їх комплексний характер дозволяє поєднати довгострокові інвестиційні програми з оперативними рішеннями для подолання наслідків війни.

2.2. Операційні програми

Операційні програми Європейського Союзу спрямовані на практичну реалізацію державної політики відновлення та реінтеграції територій України. Вони поєднують цільові проєкти, спрямовані на роботу з громадами, розвиток інституційної спроможності, підтримку реформ та забезпечення стійкості держави.

У відповідь на глибокі соціальні, економічні та гуманітарні наслідки повномасштабного вторгнення РФ в Україну, Європейський Союз у співпраці з Програмою розвитку ООН (ПРООН) реалізує масштабну ініціативу EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні. Ця програма є продовженням зусиль ЄС, спрямованих на підтримку відновлення місцевих громад, зміцнення їхньої стійкості та підвищення здатності протистояти кризовим явищам у середньо- та довгостроковій перспективі [13].

Програма реалізується з жовтня 2022 року до липня 2025 року та має загальний бюджет близько 37 мільйонів доларів США, що фінансуються переважно Європейським Союзом [14]. Основними компонентами програми є:

- відновлення об'єктів соціальної інфраструктури (лікарень, шкіл, адміністративних приміщень);
- посилення систем охорони здоров'я та соціальних послуг;
- забезпечення психосоціальної підтримки для населення, зокрема внутрішньо переміщених осіб, жінок і дітей;
- створення програм підтримки ветеранів і розбудова безпечного середовища в громадах [13].

Окрему увагу в рамках EU4Recovery приділено створенню ветеранських просторів, що стали платформами для реабілітації, працевлаштування та громадської активності ветеранів. Наприклад, у Конотопській громаді Сумської області за підтримки програми створено сучасний ветеранський хаб, обладнаний для надання соціальних і психологічних послуг [15]. У липні 2024 року EU4Recovery забезпечив 4 мобільні офіси для громад Баштанка, Вознесенськ, Шевченкове та Первомайськ (Миколаївська область). Це дозволило підвищити доступність держпослуг для мешканців сільської місцевості [16].

Також за підтримки ЄС, ПРООН і УВКБ ООН в квітні 2024 року в Чернівецькій області було проведено форум інтеграції внутрішньо переміщених осіб, на якому учасники обговорили запуск Ради ВПО, що спрямована на ефективне включення переселенців у місцеві громади [17]. Варто згадати про навчання фізіотерапевтів у Західних областях, яке було проведено у березні 2024 року для 24 фізіотерапевтів із семи регіонів (Івано-Франківськ, Запоріжжя, Суми, Чернігів, Харків, Миколаїв) з метою підтримки реабілітації постраждалого населення [18]. У серпні 2024 року EU4Recovery провів семінари, спрямовані на підвищення кваліфікації юристів та посилення доступу до правосуддя в зоні ранених громад, а саме безкоштовної правової допомоги [19]. Отож, ключовим принципом програми є залучення самих громад до процесу планування та реалізації ініціатив. Це забезпечує ефективне виявлення потреб, підвищує прозорість використання коштів і сприяє сталому розвитку.

EUMAM Ukraine (European Union Military Assistance Mission) – це військово-технічна місія ЄС, започаткована з метою надання комплексної підтримки Україні у сфері обороноздатності та безпеки. Місія була офіційно створена 17 жовтня 2022 року рішенням Ради ЄС (Council Decision (CFSP) 2022/1968) і фінансується через European Peace Facility (EPF). Головна мета EUMAM полягає у підготовці та тренуванні до 60 000 українських військовослужбовців, забезпеченні їхньої здатності ефективно реагувати на загрози та зміцнювати оборонну спроможність країни. Станом на листопад 2024 року місія EUMAM підготувала майже 80 000 українських військовослужбовців, зокрема з акцентом на саперні операції, тактичну медицину, логістику та управління боєм. Навчання відбуваються на полігонах у Німеччині, Польщі, Іспанії, Франції та інших країнах ЄС [20].

Хоча EUMAM є військовою ініціативою, вона має прямий вплив на процеси відновлення та реінтеграції. Підготовка спеціалістів із розмінування, логістики та цивільно-військової координації створює умови для безпечного відновлення деокупованих територій, сприяє реінтеграції громад та забезпечує стабільність у прифронтових регіонах. Крім того, місія інтегрується з іншими інструментами ЄС, зокрема European Peace Facility (EPF), що дозволяє поєднувати тренування та забезпечення технікою з довгостроковим фінансуванням оборонних потреб.

Розмінування та очищення територій є ключовим напрямом підтримки ЄС для України, особливо у звільнених від окупації регіонах. У цьому випадку ЄС надає підтримку через EU Mine Action Ukraine, яка реалізується у тісній координації з Державною службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) та іншими національними структурами. Програма спрямована на:

- виявлення та знешкодження мін та вибухонебезпечних предметів;
- підготовку та навчання українських саперів, включно з тренуваннями та підвищенням кваліфікації;
- постачання спеціалізованого обладнання для розмінування, включно з детекторами, робототехнікою та засобами індивідуального захисту [8].

Європейський Союз активно підтримує Україну у сфері гуманітарного розмінування, розглядаючи це як складову своєї політики підтримки стабілізації, безпеки та реінтеграції територій. Першочерговими партнерами ЄС у цій сфері виступають Програма розвитку ООН (UNDP), HALO Trust, Данська рада у справах біженців (Danish Refugee Council, DRC), FSD (Фонд з розмінування Швейцарії), а також національні органи України, зокрема ДСНС і Міноборони.

Окремо варто зазначити, що розмінування є обов'язковою умовою для відновлення критичної інфраструктури, ведення сільськогосподарської діяльності, запуску шкіл та медичних закладів. Діяльність ЄС у цій сфері є інтегрованою частиною загальної архітектури підтримки України на шляху повоєнного відновлення та стійкої реінтеграції територій. Конкретні проекти гуманітарного розмінування в Україні за підтримки ЄС наведені в таблиці 1.

**Проекти щодо гуманітарного розмінування в Україні
за підтримки ЄС та його партнерів**

Проект / партнер	Регіон	Сума фінансування	Діяльність
UNDP + HALO Trust	Київська, Чернігівська області	\$240 000 гранту від Хорватії	Запуск чотирьох NTS-команд для картографування вибухонебезпечних предметів
EU (через EEAS)	Загально- національно	€25 млн додатково	Фінансування UCPM-техніки та спроможності державних саперних служб
EU Delegation та держави-члени	Загально- національно	> €110 млн	Підтримка UCPM та інших ініціатив з гуманітарного розмінування
UMAC-2024: країни-партнери + UCPM	Загально- національно	\$70 млн	Обладнання, техніка, тренінги, 98 машин, 4 000+ саперів

Джерело: сформовано на основі [21, 22, 23, 24]

Серед ініціатив Європейського Союзу, спрямованих на підтримку регіонів, що постраждали внаслідок збройної агресії РФ, важливе місце займає проєкт EU4ResilientRegions (EU Support to Strengthening Resilience in Eastern Ukraine). Ця програма реалізується GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit) – за дорученням та за фінансової підтримки ЄС. Її мета: зміцнення стійкості громад у східній Україні, зокрема в Донецькій, Луганській, Харківській та Запорізькій областях, а також підвищення рівня соціальної згуртованості та інституційної спроможності.

Програма включає підтримку місцевих органів влади, громадянського суспільства, розвиток інклюзивного врядування, просування діалогу, подолання наслідків травм війни, створення безпечного громадського простору. Значну увагу приділено роботі з молоддю, внутрішньо переміщеними особами, ветеранами та вразливими групами населення.

У рамках програми EU4ResilientRegions – Special Assistance Programme Ukraine, що впроваджується GIZ та фінансується ЄС

і Німеччиною з 2020 року (з адаптацією до війни після 2022 року), зафіксовані такі значні результати:

1. У листопаді 2022 року медичні заклади Херсонщини отримали 10 генераторів (10 кВт) та 2 мобільні автономні системи очищення води, що забезпечило безперебійне функціонування лікарень у прифронтових умовах [25].

2. У серпні 2024 року реалізовано проєкт «Preparing Schools for Social Cohesion» в 7 регіонах (Чернігів, Суми, Запоріжжя, Харків, Дніпро, Одеса, Миколаїв), у рамках якого створено 33 простори для дітей, проведено психосоціальну підтримку для 2 986 учнів, навчання для 210 вчителів і 1 419 батьків [26].

3. У листопаді 2024 року 10 громад (Харків, Чернігів, Суми, Дніпро, Миколаїв, Одеса) отримали 10 мобільних клінік для медичного обслуговування близько 300 000 людей [27].

EU Support Hubs – це мережа центрів підтримки, створених Європейським Союзом для надання комплексної допомоги Україні в умовах війни. Основною метою ініціативи є забезпечення ефективної координації гуманітарної допомоги, підтримки відновлення критичної інфраструктури, розвитку місцевих громад та економіки. Хаби функціонують як інтегровані платформи, що об'єднують ресурси, знання та можливості для підтримки українських громадян, організацій та місцевих органів влади.

У межах діяльності EU Support Hubs надається гуманітарна допомога, включаючи продукти харчування, медичні засоби, притулок та психологічну підтримку постраждалим. Значна увага приділяється відновленню інфраструктури – енергетичних мереж, транспортних шляхів та житлових об'єктів – із залученням технічної допомоги та навчанням місцевих фахівців. Крім того, хаби підтримують розвиток місцевого самоврядування та громадянського суспільства, сприяючи зміцненню спроможності органів влади та громадських організацій у процесах управління та відновлення.

EU Support Hubs також працюють над підтримкою економічного розвитку, надаючи консультації, доступ до фінансування та сприяючи розвитку малого та середнього бізнесу. Через мережу хабів реалізуються такі ініціативи:

1. European Partnership Hub – запущений в рамках ініціативи Bridges of Trust, цей хаб сприяє зміцненню співпраці між місцевими органами влади України та ЄС. Він надає платформу для обміну досвідом, спільного планування та реалізації проєктів відновлення [28].

2. Resilient Business Hubs – ці хаби, зокрема в Харкові, сприяють розвитку цифрових можливостей для підприємців, надаючи доступ до інноваційних технологій, навчання та мереж підтримки. Вони допомагають бізнесам адаптуватися до нових умов та відновлювати свою діяльність [29].

3. Blue Dot Support Hubs – спільна ініціатива UNHCR та UNICEF, ці хаби функціонують як безпечні простори для біженців, надаючи їм доступ до основних послуг, таких як медичне обслуговування, юридичні консультації та психологічна підтримка. Вони працюють у країнах, що приймають біженців з України, зокрема в Молдові, Словаччині, Словенії [30]. Слід додати, що EU Support Hubs спрямована на підтримку українських громадян у країнах ЄС та сприяння їхньому поверненню до України.

EU Advisory Mission (EUAM) / Європейська консультативна місія з реформування цивільного сектору безпеки України – є ключовим інструментом підтримки України з боку Європейського Союзу у сфері відновлення правопорядку та зміцнення спроможності державних інституцій. Заснована у 2014 році, місія надає стратегічні консультації та практичну допомогу українським органам влади, зокрема Національній поліції, Державній прикордонній службі, антикорупційним органам та судовій системі. Її діяльність спрямована на імплементацію стандартів ЄС у сфері безпеки, верховенства права та прав людини, що є важливою передумовою для стабілізації та відновлення державного управління на деокупованих територіях.

Зокрема, EUAM активно підтримує створення ефективної та підзвітної поліції на звільнених територіях, надає консультації щодо відновлення роботи правоохоронних органів та відновлення довіри громадян до державних інституцій. Місія організовує навчання та тренінги для українських поліцейських і прикордонників, впроваджує сучасні стандарти дотримання прав людини та процедурного законодавства, а також сприяє формуванню професійних підходів до документування воєнних злочинів та порушень прав людини.

У 2024 році EUAM розробила концепцію міжвідомчого стабілізаційного поліцейського підходу та організувала спеціалізовані тренінги для співробітників Національної поліції та Національної гвардії України. Крім того, було створено сталу систему підготовки кадрів у академіях Міністерства внутрішніх справ, здатну навчати до 40 000 співробітників правоохоронних органів, які готуються до розгортання на звільнених та прилеглих територіях [31].

Загалом, EUAM провела понад 4 500 навчальних заходів, у яких взяли участь понад 55 300 осіб. Тренінги охоплювали широкий спектр тем, включаючи розслідування та переслідування міжнародних злочинів, відкриті джерела інформації (OSINT), громадське патрулювання, управління стресом та інші напрямки, що надають українським фахівцям необхідні навички для вирішення сучасних викликів [31].

Ці зусилля сприяють відновленню правопорядку та безпеки на звільнених територіях, що є важливим елементом державної політики реінтеграції. EUAM також координує свою діяльність з іншими міжнародними партнерами та українськими органами влади, що забезпечує узгодженість зусиль у відновленні правопорядку та безпеки на деокупованих територіях. Через надання стратегічних консультацій та експертної підтримки місія сприяє швидшій реінтеграції громад у правове та адміністративне поле України, забезпечує підготовку умов для стабільного соціально-економічного розвитку та відновлення місцевого самоврядування.

Таким чином, операційні програми ЄС є важливим інструментом впровадження комплексної політики відновлення України. Вони забезпечують не лише фінансування окремих проєктів, а й сприяють посиленню співпраці між європейськими інституціями, органами влади та місцевими громадами.

2.3 Координаційні механізми

У процесі післявоєнного відновлення, деокупації та реінтеграції територій Україна стикається з безпрецедентним рівнем фінансових і технічних потреб. Ефективна реалізація проєктів із відбудови можлива лише за умови скоординованої міжнародної підтримки. З цією метою у грудні 2022 року була створена Ukraine Donor Coordination Platform –

багатосторонній механізм, покликаний забезпечити узгодженість дій міжнародних партнерів та синхронізацію зовнішньої допомоги з державними стратегіями.

Ініціаторами створення платформи виступили Європейський Союз, G7 та Уряд України. Платформа об'єднує представників ЄС, міжнародних фінансових організацій (зокрема, Світового банку, МВФ, ЄБРР, ЄІБ), країн-членів G7 та інших донорів, що беруть участь у фінансуванні відновлення України. Її діяльність спрямована на підвищення прозорості розподілу ресурсів, уникнення дублювання фінансування, оптимізацію пріоритетів відновлення та забезпечення ефективного використання коштів.

У рамках діяльності Координаційної платформи узгоджуються питання, пов'язані з: відновленням критичної інфраструктури (енергетика, транспорт, зв'язок); розмінуванням територій та підтримкою гуманітарних програм; реінтеграцією деокупованих регіонів; стимулюванням інвестицій у місцеву економіку; забезпеченням відповідності процесів відбудови стандартам ЄС.

Станом на 2025 рік платформа стала основним механізмом координації донорів, забезпечивши більшу прозорість фінансових потоків та посиливши узгодженість політик між міжнародними партнерами й українським урядом. Це дозволяє інтегрувати ініціативи ЄС у національні стратегії розвитку та забезпечувати більш ефективну реалізацію державної політики у сфері деокупації, реінтеграції та відновлення територій.

Також важливо розглянути механізми співфінансування відновлення територій, які дозволяють поєднувати національні ресурси з міжнародною підтримкою. Саме таким інструментом виступає Ukraine Investment Framework (UIF) / Інвестиційна платформа для України, що в майбутньому забезпечуватиме координацію інвестицій та сприятиме залученню додаткових коштів від ЄС і партнерів для відновлення інфраструктури та економіки постраждалих регіонів.

Дана ініціатива Ukraine Investment Framework, яка створена для забезпечення прозорого використання фінансових ресурсів, залучення грантів і кредитів від ЄС та інших міжнародних донорів, а також для підтримки довгострокових проєктів у сфері відновлення критичної інфраструктури, соціальної сфери та економіки.

За допомогою UIF реалізується кілька ключових напрямів. По-перше, забезпечується співфінансування інфраструктурних проєктів, таких як ремонт доріг, мостів, водопровідних та енергетичних мереж, що дозволяє державі ефективніше використовувати власні ресурси разом із донорськими. По-друге, UIF підтримує економічну стабілізацію місцевих громад, включно з розвитком малого та середнього бізнесу та створенням робочих місць у постраждалих регіонах. По-третє, механізм передбачає технічну допомогу та консультації, що допомагає органам влади планувати, моніторити та контролювати реалізацію проєктів у відповідності до міжнародних стандартів прозорості та звітності. Керування UIF здійснюватиме Керівна Рада Ukraine Investment Framework, спеціально створений орган, відповідальний за стратегічне та операційне адміністрування ресурсів програми.

Інвестиційна платформа для України є частиною Ukraine Facility, загальний обсяг якого становить 50 млрд євро, з яких 9,3 млрд євро виділено на UIF у формі гарантій (7,8 млрд євро) та змішаного фінансування (1,51 млрд євро). Основна мета платформи – залучення інвестицій для модернізації економіки, відбудови та сприяння сталому розвитку України відповідно до Національного плану України та політик ЄС. Перші програми в рамках UIF були представлені в червні 2024 року на конференції в Лондоні, загальний обсяг підтримки склав 1,4 млрд євро. У березні 2025 року Єврокомісія та Європейський інвестиційний банк уклали угоду про гарантії, що дозволяє спрямувати щонайменше 2 млрд євро на першочергові проєкти з відновлення. Завдяки комплексним інструментам розподілу ризиків, змішаного фінансування та грантів, UIF очікується залучити до 40 млрд євро в українську економіку [32].

Тобто, Ukraine Investment Framework виступає містком між міжнародною допомогою та національними програмами відновлення, забезпечуючи ефективне залучення ресурсів ЄС для стабілізації, розвитку та реінтеграції громад, постраждалих від війни. UIF не лише сприяє відновленню інфраструктури, а й формує механізми стійкого розвитку, які відповідають стандартам ЄС та міжнародних партнерів.

Отже, координаційні механізми ЄС забезпечують узгодженість міжнародної допомоги, оптимізують використання ресурсів та формують основу для цілісної стратегії післявоєнного відновлення

України. Враховуючи вищезазначене, спостерігається чітка синергія між усіма типами інструментів підтримки: фінансові механізми створюють ресурсну базу, операційні програми реалізують конкретні проекти, а координаційні платформи забезпечують їх ефективне узгодження. Такий комплексний підхід підсилює результативність міжнародної підтримки та сприяє сталому розвитку України.

3. Проблеми імплементації ініціатив ЄС в Україні в умовах війни

Попри масштабну фінансову та технічну підтримку, яку Україна отримує від Європейського Союзу, процес імплементації європейських ініціатив у сфері деокупації, реінтеграції та відновлення територій ускладнюється наслідками повномасштабної війни. Збройна агресія РФ спричинила руйнування інфраструктури, поглибила адміністративні дисбаланси та створила додаткові виклики для органів державної влади, місцевих громад і міжнародних партнерів. Водночас високі вимоги ЄС до прозорості, реформ і ефективності використання ресурсів потребують від України значних організаційних і кадрових зусиль, що в умовах воєнного стану часто реалізувати складно.

Імплементація ініціатив Європейського Союзу в Україні в умовах повномасштабної війни відбувається в складному багатовимірному середовищі, яке характеризується високими безпековими ризиками, обмеженими фінансовими та людськими ресурсами, а також масштабними руйнуваннями критичної інфраструктури. Незважаючи на значний обсяг фінансової та технічної допомоги, яку надає ЄС, ефективність впровадження програм залишається обмеженою через низку системних викликів.

Однією з ключових проблем є інституційна нестабільність і слабка координація між центральними органами влади, місцевими адміністраціями та міжнародними донорами. Часті реорганізації державних структур, як-от створення та трансформація Міністерства з питань реінтеграції, призводять до затримок у погодженні проектів та дублювання повноважень. Хоча діяльність Координаційної платформи донорів спрямована на підвищення узгодженості міжнародної допомоги, OECD зазначає, що на початок 2025 року механізми централізованого управління міжнародними ресурсами ще не функціонують у повному обсязі [33].

Ще однією суттєвою проблемою є недостатня адміністративна спроможність місцевих громад, особливо тих, що розташовані на деокупованих територіях. Багато органів місцевого самоврядування не мають достатньо кваліфікованих кадрів для підготовки грантових заявок, фінансового менеджменту та звітності за стандартами ЄС. Це призводить до того, що найбільш постраждалі регіони отримують менше підтримки, тоді як більш розвинені громади залучають більше фінансування, зокрема в межах програм EU4Recovery та EU4ResilientRegions [33].

Серйозним викликом залишаються логістичні бар'єри та безпекові ризики. Постійні обстріли, пошкоджені транспортні шляхи та високий рівень мінної небезпеки обмежують доступ до територій, де необхідна реалізація проєктів. За даними ДСНС, станом на початок 2025 року понад 174 тис. км² території України потенційно заміновані, що суттєво уповільнює роботи з розмінування та відновлення [33].

ЄС також висуває високі вимоги до реформ у сферах верховенства права, антикорупційної політики та управління фінансами як передумову для виділення фінансування. У межах Ukraine Facility кошти надаються поетапно й прив'язані до виконання щорічних орієнтирів політик (policy milestones), затверджених Європейською Комісією. Однак через воєнні умови темпи реформ уповільнені, що впливає на швидкість доступу до ресурсів [34].

Ще один виклик – слабка залученість місцевих організацій. За даними Chatham House, менше 1% гуманітарного фінансування надходить безпосередньо українським громадським організаціям, решта коштів розподіляється через міжнародні структури. Це знижує локальну ефективність допомоги та обмежує участь громад у відновленні [35].

Крім того, приватний сектор залишається недостатньо активним у відновлювальних проєктах через високі ризики інвестування, бюрократичні бар'єри та непрозорі судові процедури. Як зазначає PISM, залучення бізнесу до програм ЄС вимагає суттєвого спрощення регуляторних процедур та підвищення правових гарантій [36]. Основні виклики імплементації ініціатив ЄС в Україні під час війни узагальнено у таблиці 2.

**Основні проблеми імплементації ініціатив ЄС в Україні
в умовах війни**

Проблема	Суть виклику	Приклад / деталі
1. Інституційна нестабільність та слабка координація	Часті реорганізації органів влади, дублювання повноважень, нестача єдиної координаційної структури.	Зміни у складі урядових органів, зокрема реорганізація Міністерства з питань реінтеграції, затримують погодження проєктів ЄС.
2. Недостатня адміністративна спроможність громад	Громади на деокупованих територіях мають обмежені кадри та досвід управління грантами ЄС.	Конкурсний відбір у програмах EU4Recovery та EU4ResilientRegions часто виграють сильніші громади, а найбільш постраждалі залишаються без підтримки.
3. Логістичні бар'єри та безпекові ризики	Зруйнована інфраструктура, мінна небезпека та постійні обстріли ускладнюють реалізацію проєктів.	Станом на початок 2025 року понад 174 тис. км ² потенційно замінованих територій перешкоджають роботам із розмінування та відновлення.
4. Фінансова фрагментація та дублювання програм	Відсутність єдиного механізму обліку та моніторингу міжнародної допомоги.	Паралельне фінансування енергетичних проєктів від ЄС, USAID та Світового банку без централізованого плану.
5. Вимоги ЄС щодо реформ і прозорості	ЄС виділяє кошти за умови впровадження реформ, що уповільнюється у воєнних умовах.	У рамках Ukraine Facility кошти виділяються поетапно лише за виконання щорічних policy milestones.
6. Слабка залученість місцевих організацій	Лише мала частка гуманітарних коштів надходить безпосередньо українським ГО.	Менше 1% фінансування спрямовується напряму місцевим НУО – решта проходить через міжнародні організації.
7. Обмежена участь приватного сектору	Війна та бюрократія стримують бізнес від участі у програмах ЄС.	Підприємці утримуються від великих інвестицій через ризики та відсутність прозорих судових процедур.

Джерело: сформовано на основі [33; 34; 35; 36]

Отже, імплементація ініціатив ЄС в Україні в умовах війни стикається з комплексом взаємопов'язаних проблем: недостатньою інсти-

туційною координацією, обмеженою спроможністю громад, логістичними бар'єрами, високими вимогами до реформ, низьким рівнем залучення приватного сектору та слабкою інтеграцією місцевих організацій у процеси відновлення. Подолання цих викликів потребує посилення інституційної спроможності, створення єдиної цифрової системи управління міжнародною допомогою, реформи судової системи та розширення участі місцевих громад у проєктному плануванні.

4. Висновки

Дослідження імплементації ініціатив Європейського Союзу щодо реалізації державної політики у сфері деокупації, реінтеграції і відновлення територій України демонструє формування якісно нової системи міжнародної підтримки, адаптованої до умов активного збройного конфлікту. Повномасштабна агресія російської федерації проти України з лютого 2022 року стала каталізатором трансформації європейських підходів до надання допомоги від традиційного розвитку до комплексного кризового реагування з елементами довгострокового планування.

Аналіз показав, що європейська допомога України сформувалась у вигляді інтегрованої трирівневої системи, що включає фінансові механізми, операційні програми та координаційні інструменти. Фінансові механізми (Ukraine Facility, NDICI, RescEU, EPF, URTF) забезпечують ресурсну базу для відновлення. Операційні програми (EU4Recovery, EU4ResilientRegions, EUMAM, EUAM, EU Mine Action) реалізують конкретні заходи на місцях. Координаційні механізми (Ukraine Donor Coordination Platform, Ukraine Investment Framework) гарантують узгодженість дій та оптимізацію ресурсів.

Дослідження виявило, що європейські ініціативи продемонстрували високу здатність до швидкого пристосування до кризових обставин. RescEU забезпечив понад 8 800 генераторів та евакуацію 4 000 пацієнтів. EUMAM підготував майже 80 000 військовослужбовців. EU4Recovery адаптував програми громадського відновлення до воєнних потреб. Водночас програми зберігають стратегічний фокус на довгостроковому відновленні та євроінтеграції.

Європейські ініціативи стали невід'ємною частиною державної стратегії відновлення України. Ukraine Facility інтегрований з україн-

ським планом реформ. Координаційні платформи забезпечують синхронізацію міжнародної допомоги з національними пріоритетами. Програми ЄС адаптуються до специфічних потреб українських регіонів та громад.

Разом з тим дослідження виявило комплекс системних проблем, що ускладнюють імплементацію європейських ініціатив. Інституційна нестабільність та часті реорганізації державних структур призводять до затримок у погодженні проєктів. Недостатня адміністративна спроможність місцевих громад, особливо на деокупованих територіях, обмежує доступ до фінансування найбільш постраждалих регіонів. Безпекові ризики та логістичні бар'єри ускладнюють реалізацію проєктів у прифронтових зонах. Понад 174 тис. км² потенційно замінованих територій створюють додаткові перешкоди.

Досвід імплементації європейських ініціатив в Україні формує нову парадигму міжнародної підтримки, що поєднує оперативність кризового реагування зі стратегічним плануванням сталого розвитку. Ця модель може стати взірцем для майбутніх програм підтримки країн, що постраждали від конфліктів, демонструючи можливості ефективної координації багаторівневої міжнародної допомоги навіть в екстремальних умовах.

Список літератури:

1. EU Leaders agree on €50 billion of reliable financial support for Ukraine until 2027. European Commission. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-leaders-agree-eu50-billion-reliable-financial-support-ukraine-until-2027-2024-02-02_en
2. Ukraine Facility: ofitsiyni sait. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua>
3. EU countries approve new 4.2 bln euros payment for Ukraine. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-countries-approve-new-42-bln-euros-payment-ukraine-2024-12-09/>
4. Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe (NDICI – Global Europe). European Commission. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/neighbourhood-development-and-international-cooperation-instrument-global-europe-ndici-global-europe_en
5. Union Civil Protection Mechanism (rescEU). European Commission. URL: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/union-civil-protection-mechanism-resceu_en

6. EU sends additional 500 power generators to Ukraine. European Commission. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-sends-additional-500-power-generators-ukraine-2023-12-22_en

7. European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. European Commission. URL: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/europe/ukraine_en

8. Mine Action Project in Ukraine. UNDP. URL: <https://www.undp.org/ukraine/projects/mine-action-project-ukraine>

9. European Peace Facility. European Council. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/>

10. URTF. World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/en/programs/urtf/overview>

11. Financing Mobilized for Ukraine since February 24, 2022. World Bank Group. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/brief/world-bank-emergency-financing-package-for-ukraine>

12. Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/611c31bf855f14561ce6e307ae024a04-0080052025/original/URTF-Snapshot-August-2025.pdf>

13. EU4Recovery. Офіційний сайт. URL: <https://www.eu4recovery.com.ua/pro-nas/>

14. Delegation of the European Union to Ukraine. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_en

15. ПРООН, Нідерланди та ЄС сприяють створенню нових місць для ветеранів у Сумській області. URL: https://www.undp.org/ukraine/press-releases/undp-netherlands-and-eu-facilitate-establishment-new-veteran-spaces-sumy-oblast?utm_source

16. EU4Recovery передав Миколаївській області мобільні центри надання адміністративних послуг. URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/news/latest-news/eu4recovery-peredav-mykolayivskij-oblasti-mobilni-czentry-nadannya-administratyvnyh-poslug/>

17. ЄС, UNDP та УВКБ ООН підтримали форум з інтеграції ВПО у Чернівцях. URL: <https://www.unhcr.org/ua/news/eu-undp-and-unhcr-join-forum-integration-idps-chernivtsi>

18. Школа фізичного терапевта майбутнього: ЄС і ПРООН запускають тренінгову програму. URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/news/latest-news/shkola-fizichnoho-terapevta-majbutnogo-yes-i-proon-zapuskayut-treningovu-programu/>

19. Україна: тренінги EU4Recovery для адвокатів з надання правової допомоги. URL: <https://euneighbourseast.eu/news/latest-news/ukraine-eu4recovery-trainings-for-legal-aid-lawyers/>

20. EU military support for Ukraine. European Council. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/military-support-ukraine/>

21. Discussion: Humanitarian Demining in Ukraine. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/discussion-humanitarian-demining-ukraine_en

22. UNDP welcomes EUR 1.5 million contribution from Italy to Mine Action Programme in Ukraine. URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/undp->

welcomes-eur-one-and-a-half-million-contribution-italy-mine-action-programme-ukraine

23. \$70 million, mine clearing equipment, and support for innovative projects – highlights from the first day of UMAC 2024. URL: <https://odessa-journal.com/70-million-mine-clearing-equipment-and-support-for-innovative-projects--highlights-from-the-first-day-of-umac-2024>

24. UNDP and Croatia allocate \$240,000 to HALO Trust Ukraine for mine clearance. URL: https://www.undp.org/ukraine/press-releases/undp-and-croatia-allocate-240000-halo-trust-ukraine-mine-clearance?utm_source

25. Програма ЄС Міцні Регіони: медичні установи Херсону отримали генератори та дві мобільні водоочисні установки за співфінансування Європейського Союзу та Німеччини. EEAS. URL: <https://surf.lt/qhlatk>

26. Будуюмо майбутнє разом: підсумки проекту «Підготовка шкіл до соціальної згуртованості». TDH Ukraine. URL: <https://tdh-ukraine.org/ua/buduyemo-maybutnye-razom-pidsumky-proyektu-pidhotovka-shkil-do-sotsialnoyi-zhurtovanosti>

27. Громади у шести областях України отримали десять мобільних клінік за підтримки уряду Німеччини. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний сайт. URL: <https://moz.gov.ua/uk/gromadi-u-shesti-oblastyah-ukrayini-otrimali-desyat-mobilnih-kllinik-za-pidtrimki-uryadu-nimechchini>

28. CEMR launched the European Partnership Hub to strengthen inter-municipal cooperation between Ukraine and the EU. Local&Regional Europe. URL: <https://ccre-cemr.org/impactgoal-cohesion/european-partnership-hub-launch>

29. Resilient Business Hub opens in Kharkiv, focusing on digital opportunities for entrepreneurs. UNDP. URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/resilient-business-hub-opens-kharkiv-focusing-digital-opportunities-entrepreneurs>

30. What are the Blue Dots Hubs? Unicef. URL: <https://www.unicef.org/eca/what-are-blue-dots-hubs>

31. EUAM Ukraine: A Decade of Building Capacity and Supporting Reforms. EUAM Ukraine. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/news/euam-ukraine-a-decade-of-building-capacity-and-supporting-reforms/>

32. Затверджено нові інвестиційні програми для відновлення України та підтримки МСП. Урядовий портал: офіційний сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zatverdzheno-novi-investytsiini-prohramy-dlia-vidnovlennia-ukrainy-ta-pidtrymky-msp>

33. OECD Economic Surveys: Ukraine 2025. OECD. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-ukraine-2025_940cee85-en/full-report/raising-investment-and-exports_8614bf29.html#chapter-d1e9278-976d5f3b68

34. Explaining Ukraine's recovery and reconstruction: what, how and when? CEPS Explainer. URL: https://cdn.ceps.eu/wp-content/uploads/2024/06/Explainer-2024-05_Ukraine-reconstruction-1.pdf

35. Mobilizing 'Team Ukraine' for a successful recovery. Chatham House. URL: <https://www.chathamhouse.org/2025/07/mobilizing-team-ukraine-successful-recovery/what-are-barriers-increasing-cso-and-citizen?>

36. Mobilising Investment Despite a War: EU Economic Assistance to Ukraine. PISM. URL: <https://www.pism.pl/publications/mobilising-investment-despite-a-war-eu-economic-assistance-to-ukraine>

References:

1. European Commission. (2024, February 2). *EU leaders agree on €50 billion of reliable financial support for Ukraine until 2027*. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-leaders-agree-eu50-billion-reliable-financial-support-ukraine-until-2027-2024-02-02_en
2. Ukraine Facility. (n.d.). *Official website*. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/>
3. Reuters. (2024, December 9). *EU countries approve new 4.2 bln euros payment for Ukraine*. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/eu-countries-approve-new-42-bln-euros-payment-ukraine-2024-12-09/>
4. European Commission. (n.d.). *Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument – Global Europe (NDICI – Global Europe)*. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/funding-technical-assistance/neighbourhood-development-and-international-cooperation-instrument-global-europe-ndici-global-europe_en
5. European Commission. (n.d.). *Union Civil Protection Mechanism (rescEU)*. URL: https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/eu-funding-programmes/union-civil-protection-mechanism-resceu_en
6. European Commission. (2023, December 22). *EU sends additional 500 power generators to Ukraine*. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/news/eu-sends-additional-500-power-generators-ukraine-2023-12-22_en
7. European Commission. (n.d.). *European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations*. URL: https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/where/europe/ukraine_en
8. UNDP. (n.d.). *Mine Action Project in Ukraine*. URL: <https://www.undp.org/ukraine/projects/mine-action-project-ukraine>
9. European Council. (n.d.). *European Peace Facility*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/european-peace-facility/>
10. World Bank Group. (n.d.). *URTF*. URL: <https://www.worldbank.org/en/programs/urtf/overview>
11. World Bank Group. (n.d.). *Financing mobilized for Ukraine since February 24, 2022*. URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/brief/world-bank-emergency-financing-package-for-ukraine>
12. World Bank Group. (2025, August). *Ukraine Relief, Recovery, Reconstruction and Reform Trust Fund*. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/611c31bf855f14561ce6307ae024a04-0080052025/original/URTF-Snapshot-August-2025.pdf>
13. EU4Recovery. (n.d.). *Ofitsiyni sait*. URL: <https://www.eu4recovery.com.ua/pro-nas/>
14. Delegation of the European Union to Ukraine. (n.d.). URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine_en

15. UNDP. (n.d.). *PROON, Niderlandy ta YeS spryiaui stvorenniu novykh mist dlia veteraniv u Sumskii oblasti*. URL: https://www.undp.org/ukraine/press-releases/undp-netherlands-and-eu-facilitate-establishment-new-veteran-spaces-sумы-oblast?utm_source

16. EU Neighbours East. (n.d.). *EU4Recovery peredav Mykolaivskii oblasti mobilni tsentry nadannia administratyvnykh posluh*. URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/news/latest-news/eu4recovery-peredav-mykolayivskij-oblasti-mobilni-tsentry-nadannia-administratyvnyh-poslug/>

17. UNHCR. (n.d.). *ES, UNDP ta UVKB OON pidtrymaly forum z intehtatsii VPO u Chernivtsiakh*. RL: <https://www.unhcr.org/ua/news/eu-undp-and-unhcr-join-forum-integration-idps-chernivtsi>

18. EU Neighbours East. (n.d.). *Shkola fizychnoho terapevta maibutnoho: ES i PROON zapuskaiut treninhovu prohramu*. URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/news/latest-news/shkola-fizychnogo-terapevta-majbutnogo-yes-i-proon-zapuskayut-treningovu-programu/>

19. EU Neighbours East. (n.d.). *Ukraina: treninhy EU4Recovery dlia advokativ z nadannia pravovoi dopomohy*. URL: <https://euneighbourseast.eu/news/latest-news/ukraine-eu4recovery-trainings-for-legal-aid-lawyers/>

20. European Council. (n.d.). *EU military support for Ukraine*. URL: <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/military-support-ukraine/>

21. EEAS. (n.d.). *Discussion: Humanitarian Demining in Ukraine*. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/un-geneva/discussion-humanitarian-demining-ukraine_en

22. UNDP. (n.d.). *UNDP welcomes EUR 1.5 million contribution from Italy to Mine Action Programme in Ukraine*. URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/undp-welcomes-eur-one-and-a-half-million-contribution-italy-mine-action-programme-ukraine>

23. Odessa Journal. (2024). *\$70 million, mine clearing equipment, and support for innovative projects – highlights from the first day of UMAC 2024*. URL: <https://odessa-journal.com/70-million-mine-clearing-equipment-and-support-for-innovative-projects--highlights-from-the-first-day-of-umac-2024>

24. UNDP. (n.d.). *UNDP and Croatia allocate \$240,000 to HALO Trust Ukraine for mine clearance*. URL: https://www.undp.org/ukraine/press-releases/undp-and-croatia-allocate-240000-halo-trust-ukraine-mine-clearance?utm_source

25. EEAS. (n.d.). *Prohrama ES Mitsni Rehiony: medychni ustanovy Khersonu otrymaly heneratory ta dvi mobilni vodoochysni ustanovky za spivfinansuvannia Yevropeiskoho Coiuzu ta Nimechchyny*. URL: <https://surl.lt/qhlatk>

26. TDH Ukraine. (n.d.). *Buduiemo maibutnie razom: pidsumky projektu «Pidhotovka shkil do sotsialnoi zghurtovanosti»*. URL: <https://tdh-ukraine.org/ua/buduyemo-maybutnye-razom-pidsumky-proyektu-pidhotovka-shkil-do-sotsialnoyi-zhurtovanosti>

27. Ministerstvo okhorony zdorovia Ukrainy: ofitsiyni sait. (n.d.). *Hromady u shesty oblastiakh Ukrainy otrymaly desiat mobilnykh klinik za pidtrymky uriadu Nimechchyny*. URL: <https://moz.gov.ua/uk/gromadi-u-shesti-oblastyah-ukrayini-otrimali-desyat-mobilnih-klinik-za-pidtrimki-uryadu-nimechchini>

28. CEMR. (n.d.). *CEMR launched the European Partnership Hub to strengthen inter-municipal cooperation between Ukraine and the EU*. URL: <https://ccre-cemr.org/impactgoal-cohesion/european-partnership-hub-launch>

29. UNDP. (n.d.). *Resilient Business Hub opens in Kharkiv, focusing on digital opportunities for entrepreneurs*. URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/resilient-business-hub-opens-kharkiv-focusing-digital-opportunities-entrepreneurs>

30. UNICEF. (n.d.). *What are the Blue Dots Hubs?* URL: <https://www.unicef.org/eca/what-are-blue-dots-hubs>

31. EUAM Ukraine. (n.d.). *EUAM Ukraine: A Decade of Building Capacity and Supporting Reforms*. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/news/euam-ukraine-a-decade-of-building-capacity-and-supporting-reforms/>

32. Uriadovy portal: ofitsiyni sait (n.d.). *Zatverdzheno novi investytsiini prohramy dlia vidnovlennia Ukrainy ta pidtrymky MSP*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/zatverdzheno-novi-investytsiini-prohramy-dlia-vidnovlennia-ukrainy-ta-pidtrymky-msp>

33. OECD. (2025). *OECD Economic Surveys: Ukraine 2025*. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-ukraine-2025_940cee85-en/full-report/raising-investment-and-exports_8614bf29.html#chapter-d1e9278-976d5f3b68

34. CEPS. (2024, June). *Explaining Ukraine's recovery and reconstruction: what, how and when?* URL: https://cdn.ceps.eu/wp-content/uploads/2024/06/Explainer-2024-05_Ukraine-reconstruction-1.pdf

35. Chatham House. (2025, July). *Mobilizing 'Team Ukraine' for a successful recovery*. URL: <https://www.chathamhouse.org/2025/07/mobilizing-team-ukraine-successful-recovery/what-are-barriers-increasing-cso-and-citizen?>

36. PISM. (n.d.). *Mobilising Investment Despite a War: EU Economic Assistance to Ukraine*. URL: <https://www.pism.pl/publications/mobilising-investment-despite-a-war-eu-economic-assistance-to-ukraine>